herpy

SKINKER

Eumeces schneiderii

En kraftig, glatt og rask skink fra de tørre områdene mellom Nord-Afrika og Sentral-Asia. *Eumeces schneiderii* er sandfarget til olivenbrun med oransje flekker, graver seg gjerne ned i løs sand og er en robust, langlivet terrarieart når den får sol, UVB og dyp bunn.

Familie: Scincidae Engelsk: Gold Skink Tidligere navn: *Eumeces schneideri; Novoeumeces schneideri* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**30-45 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**15-20 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Bakkelevende og gravende**
Biotop	**Ørken og halvørken**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**120 × 60 × 45 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Varmeplass	**40-45 °C**
Temperatur, natt	**20-25 °C**
Luftfuktighet	**20-40 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-sone 3
Kosthold	**Insekter, frukt og virveldyr**
Holdes	**Alene eller én hann med flere hunner**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**5-15 egg**
Inkubasjon	**40-60 dager** ved 28-30 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Eumeces schneiderii er en stor, kraftig bygget skink med glatte, blanke skjell, et kort, trekantet hode, korte bein og en lang hale. Fargen er sølvgrå til olivenbrun på oversiden med oransje eller gule flekker på rygg og hale og ofte en lys til oransje stripe langs flankene, mens undersiden er lys. Hannene har et tydelig bredere hode enn hunnene. Beina er korte og kraftige, og kroppen er bygget for å bevege seg gjennom løs jord og sand.

Voksne dyr er 30-45 cm lange inkludert halen. Kroppen fra snute til kloakk når opp til 19 cm, og voksne dyr veier i gjennomsnitt knapt 60 g. Dyr fra områder med mildt middelhavsklima blir større enn dyr fra områder med fastlandsklima. Arten varierer mye mellom områdene, og det skilles mellom fire underarter: *E. s. schneiderii*, *E. s. pavimentatus*, *E. s. princeps* og *E. s. barani*. Systematikken er ikke endelig avklart. Arten har også vært ført under skrivemåten *E. schneideri* og en tid i slekten *Novoeumeces*. I handelen forveksles den med den nordvestafrikanske *Eumeces algeriensis*, som tidligere ble regnet som underart.

Dyret er dagaktivt og oppmerksomt. Det gjemmer seg mye i sanden, men kommer fram for å sole seg og spise, og et friskt dyr er raskt og flykter gjerne. Nye dyr er ofte nervøse og kan bite, men hveseing og gaping avtar raskt, og de fleste venner seg til forsiktig håndtering.

Utbredelse og leveområde

Eumeces schneiderii har et svært stort utbredelsesområde fra Nord-Afrika til Sentral-Asia: Algerie, Tunisia, Libya og Egypt (inkludert Sinai), videre gjennom Israel, Palestina, Libanon, Jordan, Syria og Kypros til Tyrkia, Irak, Saudi-Arabia og Iran. Mot nordøst finnes arten i Kaukasus (Georgia, Armenia, Aserbajdsjan og Dagestan i Russland) og i Sentral-Asia: Kasakhstan, Turkmenistan, Usbekistan, Tadsjikistan og Kirgisistan, helt til Afghanistan og Pakistan.

Underartene har hver sitt område. *E. s. pavimentatus* hører hjemme i Syria, Libanon og Jordan, *E. s. princeps* i Kaukasus og Iran, og *E. s. barani* er beskrevet fra Anatolia i Tyrkia. Typelokaliteten for arten regnes for Kypros.

> **Naturlig utbredelse:** Algerie, Tunisia, Libya, Egypt, Israel, Det palestinske området, Kypros, Tyrkia, Syria, Libanon, Jordan, Iran, Irak, Saudi-Arabia, Georgia, Armenia, Aserbajdsjan, Russland, Kasakhstan, Turkmenistan, Usbekistan, Tadsjikistan, Kirgisistan, Afghanistan og Pakistan.

LEVEOMRÅDE

Arten lever i tørre til halvtørre områder med løs eller steinete jord og spredt til moderat plantedekke: kratt, steinete steppe, ørkenkanter, kulturlandskap og klippeområder. Jorden er ofte løs nok til at dyret kan grave seg ned og ligge skjult i dagens varmeste timer og om natten.

Klimaet er varmt og tørt med store forskjeller på dag og natt. Dyrene er dagaktive, soler seg utover formiddagen, jakter på insekter og andre smådyr på bakken og søker skjul mellom steiner og i selvgravde ganger når det er for varmt eller for kaldt. Aktive dyr har en kroppstemperatur på omtrent 33 °C. I store deler av utbredelsen, særlig i Kaukasus og Sentral-Asia, er vintrene kalde, og dyrene ligger da inaktive i jorden.

Stell

TERRARIET

Eumeces schneiderii lever på bakken og graver, så gulvarealet og bunnen er det viktigste. Et par eller en hann med to hunner trenger minst 120 × 60 × 45 cm (lengde × bredde × høyde). Et enkelt dyr på under 35 cm kan holdes i 90 × 45 × 40 cm, men større er bedre, fordi dyret er aktivt og undersøker terrariet sitt.

Bunnen skal være løs, tørr sand eller sandholdig jord i et lag på minst 8-10 cm, slik at dyret kan grave seg helt ned. Velg rundkornet sand, ikke skarp kvartssand. Ekskrementer fjernes daglig, og bunnen skiftes helt annenhver til hver tredje måned. Legg ut flate steiner, skiferstabler, hulrom og greiner, slik at det er flere skjul og en solplass. Steinene må stå direkte på bunnen av terrariet, slik at de ikke kan undergraves og velte.

Terrariet må ha et tettsluttende lokk, for arten er flink til å finne sprekker. Dekk gjerne tre av sidene, slik at dyret føler seg trygt.

Les mer: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Terrariet må ha en tydelig gradient. Dagtemperaturen i bakgrunnen skal være 25-30 °C, og den kjølige enden skal ligge omkring 24-27 °C. Under en halogenspot skal solplassen nå 40-45 °C, målt på overflaten med et infrarødt termometer.

Om natten slås varmen av, og temperaturen kan falle til 20-25 °C, men ikke under 18 °C. Om vinteren kan dyret få en kjølig periode med 20-25 °C om dagen, 10-15 °C om natten og kortere dager; varigheten er ikke dokumentert. Styr varmepæren med en termostat, og unngå varmesteiner. Spiser ikke dyret og er det magert, er solplassen ofte for kald eller pæren gammel.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Arten kommer fra tørre områder og skal holdes tørt med en luftfuktighet på 20-40 %, i alle fall under 50 %. Det er nok å forstøve lett én gang i uken.

Gi friskt vann i en stabil, lav skål som dyret kan komme opp av, og skift vannet daglig. Arten drikker gjerne av stående vann. En liten del av bunnen i den kjølige enden kan holdes lett fuktig som skjul under hudskifte, men resten av bunnen skal være tørr.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og må ha UVB hele tiden lyset er tent. Den hører til Ferguson-sone 3 og skal ha en UV-indeks på omtrent 3 på solplassen. Et T5 HO-rør i reflektor, som dekker omtrent halvparten av terrariets lengde og sitter over solplassen sammen med varmelampen, gir det. Skift røret etter produsentens anvisning, og mål UV-indeksen hvis du kan.

Lysperioden er 12-14 timer om dagen i sommerhalvåret og kortere om vinteren. Sørg for skygge og skjul i den andre enden av terrariet.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Eumeces schneiderii er altetende, men spiser særlig levende insekter og andre smådyr: sirisser, kakerlakker, melormer, superormer, silkeormer, snegler og meitemark. Mange dyr spiser aldri grønt, andre tar litt frukt eller grønt. Tilby litt hakket frukt eller grønt og se om dyret tar det.

Unge dyr fôres daglig, voksne to til tre ganger i uken. Gi så mye som dyret spiser på omtrent 5 minutter. Fettholdig føde som musunger gis bare sjelden, fordi dyret lett blir fett og sløvt. Dryss fôret lett med kalk, og gi et vitamintilskudd én gang i uken. Raske, hoppende insekter fanges ikke alltid, så fôr gjerne fra en skål.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Arten er nysgjerrig og undersøker gjerne omgivelsene sine. Nye dyr er ofte forsiktige, men med tålmodighet og fôring fra pinsett blir de rolige. Løft dyret nedenfra, og ta aldri tak ovenfra; et bitt kan gjøre vondt.

Arten kan holdes enkeltvis, men tåler en hann med én til tre hunner hvis terrariet er stort og har skjul og solplasser nok til alle. To hanner skal ikke holdes sammen, fordi de slåss. Sett nye dyr i karantene i minst 30 dager. Dyret graver mye og sees ofte bare om morgenen og ved fôring.

Les mer: Karantene og hygiene

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hannene har et bredere hode og en kraftigere hals enn hunnene, men forskjellen sees først tydelig hos voksne dyr. I naturen blir hunnene i gjennomsnitt kjønnsmodne ved knapt tre år. Med rikelig føde og uten lang vinter går det raskere i terrariet, men alderen er ikke dokumentert; angivelsene ligger på 1-2 år.

PARRING

Paringen skjer om våren etter den kjølige vinterperioden. Hunnen må være i god kondisjon. Sett hunnen inn til hannen, og la dem være sammen i en til to uker hvis det ikke er aggresjon. Paringens forløp er ikke dokumentert for arten.

EGGLEGGING OG KULL

Arten legger egg. Angivelsene for kullet svinger fra 5-12 til 5-15 egg, og tallene bygger på få og usikre kilder. Hunnen legger eggene omtrent fire til seks uker etter paringen i et dypt, fuktig lag av sand og vermikulitt, som hun graver i. Gi henne en eggleggingskasse i den varme enden, slik at hun ikke tilbakeholder eggene. Antall kull per år er ikke dokumentert.

INKUBASJON

Eggene flyttes forsiktig til en rugekasse med fuktig vermikulitt og vendes ikke. Ved 28-30 °C klekkes de etter 40-60 dager; tallet bygger på få og usikre angivelser. Temperaturavhengig kjønnsbestemmelse er ikke dokumentert hos arten.

Les mer: Inkubasjon av egg

OPPDRETT AV UNGER

Ungene er omtrent 5 cm fra snute til kloakk og veier godt 3 g når de klekkes. Hold dem i et lite terrarium med fast, lett fuktig sandbunn, solplass og UVB. Gi små insekter daglig, drysset med kalk, og hold dem adskilt hvis de biter hverandre. Veksten i fangenskap er ikke dokumentert.

Helse og vanlige feil

Eumeces schneiderii er hardfør når temperatur, lys og bunn er riktige. De typiske problemene er:

- Dårlig appetitt og avmagring, oftest på grunn av for lav temperatur eller en svak varmepære.
- Kalkmangel og skjør benbygning ved for lite UVB og ensidig kost.
- Forstoppelse hvis dyret svelger sand sammen med byttet; fin, rundkornet sand og fôr i skål reduserer risikoen.
- Innvendige og utvendige parasitter, særlig hos viltfangede dyr.
- Fedme ved for mye fettholdig føde.
- Eggstopp (egglegging som stopper opp) hvis hunnen ikke har et sted å legge.

Sett nye dyr i karantene i minst 30 dager. Kontakt en veterinær med erfaring med reptiler ved endret appetitt, vekttap eller hevelser.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.